

GYVIEJI ARCHYVAI

M. K. Čiurlionio gimimo vietos įamžinimas Senojoje Varėnoje

Šiomet minime Senojoje Varėnoje gimusio didžiausio visų laikų lietuvių genijaus Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 145-ąsias gimimo metines – būtent čia išžiebė ir iki šiol po visą pasaulį sklinda didžio menininko kūrybos šviesa, kuri sušildo ir įkvepia visus, neabejingus muzikai ir menui

Minint šią sukaktį, Varėnos rajono savivaldybės administracija paskelbė M. K. Čiurlionio gimimo vietos įamžinimo Senojoje Varėnoje idėjos projekto konkursą, kurio tikslas – išrinkti ir visuomenei pristatyti tris geriausias M. K. Čiurlionio gimimo vietos įamžinimo Senojoje Varėnoje idėjos projektus. Konkurse pirmųjų trijų vietų laimėtojus numatyta apdovanoti piniginiiais prizais (premiomis): I vietos laimėtoju – 4 tūkstančiais eurų, II vietos – 2 tūkstančiais eurų, III vietos – 1 tūkstančiu eurų. Konkurso laimėtojo kūrinys įamžins M. K. Čiurlionio gimimo vietą Senosios Varėnos Šv. arkangelo Mykolo bažnyčioje panaudotos formos ir ritmai, artimi Čiurlionio kūrybai. Joje nuo 1998 metų jau tapo tradicija kasmet, minint M. K. Čiurlionio gimimo dieną, įteikti Savivaldybės kultūros premijas ir apdovanoti „Sidabrinės bitės“ ženklu labiausiai rajono kultūrai nusipelnčius žmones. Šioje bei kitose Varėnos krašto bažnyčiose vyksta reguliarūs koncertai, kuriuose M. K. Čiurlionio kūrinius atlieka žymiausi muzikai. Mums yra labai svarbu, kad

pagaliau pavyko nustatyti žymiausio mūsų kraštiečio M. K. Čiurlionio gimimo vietą, kurioje buvo pastatytas atminimo ženklas. Konkursą organizavome stengdamiesi, kad genijaus giminės motyvas būtų dar labiau išplėtotas, ir Senoji Varėna taptų traukos centru jo kūrybos mylėtojams“.

Varėnos krašte šio menininko atminimas puoselėjamas išties labai simboliškai ir prasmingai. 1994 m. pastatytoje Varėnos Šv. arkangelo Mykolo bažnyčioje panaudotos formos ir ritmai, artimi Čiurlionio kūrybai. Joje nuo 1998 metų jau tapo tradicija kasmet, minint M. K. Čiurlionio gimimo dieną, įteikti Savivaldybės kultūros premijas ir apdovanoti „Sidabrinės bitės“ ženklu labiausiai rajono kultūrai nusipelnčius žmones. Šioje bei kitose Varėnos krašto bažnyčiose vyksta reguliarūs koncertai, kuriuose M. K. Čiurlionio kūrinius atlieka žymiausi muzikai. Mums yra labai svarbu, kad

pagaliau pavyko nustatyti žymiausio mūsų kraštiečio M. K. Čiurlionio gimimo vietą, kurioje buvo pastatytas atminimo ženklas. Konkursą organizavome stengdamiesi, kad genijaus giminės motyvas būtų dar labiau išplėtotas, ir Senoji Varėna taptų traukos centru jo kūrybos mylėtojams“.

kus, kuriuose vėliau M. K. Čiurlionis gyveno, jungia simbolinis skulptūrų ansamblis „M. K. Čiurlionio kelias“. Jis įrengtas 1975 metais, minint M. K. Čiurlionio 100-ąsias gimimo metines. Jo kūrybos motyvais dekoruotas Varėnos geležinkelio stoties vidus, o prie stoties M.K. Čiurlioniui pastatytas stogastulpis. Stotis statyta 1862 m., nutiesus geležinkelį Sankt Peterburgas – Varšuva, ir pro ją daug kartų Vilniaus – Druskininkų kryptimis važiavo M.K. Čiurlionis. 2015 m. spalį Senosios Varėnos Šv. arkangelo Mykolo parapijos klebono Pranciškaus Civalio rūpesčiu priešais bažnyčią iškilto skulptūra „Angelas“, sukurta M. K. Čiurlionio kūrybos motyvais. Labai aktyviai Čiurlionio gimtinę tiek Lietuvoje, tiek užsienyje populiarina 1995 m. įsteigtas Čiurlionio draugijos Senosios Varėnos skyrius.

Tačiau daug metų trūko pagrindinio akcento – buvo

XIX a. Senosios Varėnos situacijos planas ir M. K. Čiurlionio gimimo vieta

- A** XIX a. Senosios Varėnos bažnyčia **B** Dabartinė A. Ryliškio g. **C** Dabartinė Vytauto g.
D Viename iš šių prie bažnyčios buvusių (dabartiniame šventoriuje) pastatų gimė M.K. Čiurlionis

Senosios Varėnos bažnyčia

nežinoma tiksliai genijaus gimimo vieta. Tik prieš keletą metų ją pavyko nustatyti pagal iš Sankt Peterburgo parsivežtą devynioliktojo amžiaus antros pusės žemėlapi, kuriame aiškiai matomi pirmosios bažnyčios ir penkių šalia esančių pastatų kontūrai. Vadovaujantis istorikės Laimos Vileikienės, atlikusios M. K. Čiurlionio gyvenamosios vietos Senojoje Varėnoje istorinių – ikonografinių dokumentų analizę, teigimu, „kad bažnyčios tarnai gyveno prie bažnyčios stovėjusioje parapijos name“ – pavyko tiksliau nustatyti M. K. Čiurlionio gimimo vietą, ją lokalizuojant prie bažnyčios buvusiose pastatuose.

2019 m. M. K. Čiurlionio gimimo vieta Senosios Varėnos Šv. arkangelo Mykolo bažnyčios šventoriuje pa-

žymėta laikinu ženklu, tą dieną vyko ir nacionalinio M.K. Čiurlionio kelio pristatymas.

Jubiliejinis žymiojo kraštiečio metus šiemet varėniškiai pradėjo sausio pradžioje įvykusių prasmingu tarptautiniu renginiu Sankt Peterburge, kur Varėnos Jadvygos Čiurlionytės menų mokyklos kolektyvas dalyvavo tarptautinėje parodoje – konkurse „Pasivaikščiokim su Čiurlioniu“ ir koncerte M. K. Čiurlionio kūrybos motyvais. Vasario pabaigoje Varėnos geležinkelio stotyje kelionę po Lietuvą ir Europą pradėjo čiurlioniška dviasia alsuojanti unikali keliaujanti paroda „Mikalojaus Konstantino Čiurlionio, Claros Schumann ir Edvardo Griego kelių maršrutai“.

Norintys dalyvauti kon-

course kviečiami **registruotis iki 2020 m. liepos 4 d.** elektroniniu paštu regina.svirskiene@varena.lt. Konkursui pateikti projektai bus vertinami pagal šiuos kriterijus: idėjos originalumą, savitumą, patrauklumą, meninę vertę; suderinamumą su aplinka; formos ir turinio dermę (asmenybės atspindėjimas meniniame sprendime); projekto sąmatos pagrįstumą; medžiagų atsparumą, prieinamumą ir ilgaamžiškumą. **Darbu laukiama iki 2020 m. rugsėjo 3 d.** šiuo adresu: Varėnos rajono savivaldybės administracija, Vytauto g. 12, LT-65184 Varėna.

Rūta AVERKIENĖ
Varėnos rajono savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyr. specialistė

2020 m. atnaujinta Katalikų Bažnyčios statistika

Per laikotarpį nuo 2013 iki 2018 m. pakrikštytųjų padaugėjo 6 %, nuo 1 254 milijonų iki 1 329 milijonų. 2018 m. pabaigoje katalikai sudarė kiek mažiau nei 18 % pasaulio gyventojų. Šis procentas lieka nedaug pakitęs jau ilgus metus.

2018 m. didžiausią dalį gy-

Pasirodė nauji Bažnyčios žinynai – Bažnyčios centrinio statistikos biuro parengtas naujasis 2020 m. Popiežiškasis žinynas su naujausia duomenimis apie Romos kurijos institucijas bei vyskupijas visame pasaulyje ir naujasis Bažnyčios statistikos žinynas, atskleidžiantis tendencijas, kurios vyravo pastaraisiais metais

ventojų katalikai sudarė Amerikoje – 63,7 %; Europoje – 39,7 %; Okeanijoje – 26,3 %; Afrikoje – 19,4 %; Azijoje – 3,3 %;

Vyskupų skaičius nuo 2013

iki 2018 m. padidėjo 3,9 %, pakildamas nuo 5 173 iki 5 377.

Per tą laikotarpį kunigų skaičius Afrikoje ir Azijoje augo atitinkamai 14,3 % ir 11,0 %, Amerikoje išliko panašus,

o Europoje ir Okeanijoje sumažėjo atitinkamai 7 % ir 1 %. Pastebėtas ryškus nuolatinių diakonų skaičiaus augimas nuo 43 195 iki 47 504, tai yra apie 10 %.

Vienuolių vyrų skaičius sumažėjo nuo 55 000 iki mažiau nei 51 000. Moterų vienuolių skaičius – nuo 694 000 iki 642 000. Jų mažėjo Europoje, Okeanijoje, Amerikoje, o Af-

rikoje ir Azijoje paaugo atitinkamai 9 % ir 2,6 %.

Sumažėjo ir seminaristų – nuo 118 251 iki 115 880. Afrika, kurioje matomas 15,6 % augimas, turi didžiausią potencialą atsilipti į sielovados poreikius.

Pagal vaticannews.lt inf.

MŪSŲ INF.